

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Описуються особливості розвитку подієвого туризму у Львівській області. Розглядаються види подій, особливості їх організації. Висвітлюються проблеми та перспективи розвитку.

Ключові слова: подія, фестиваль, мистецькі та спортивні заходи, подієвий туризм, подієвий тур.

Описываются особенности развития событийного туризма во Львовской области. Рассматриваются виды событий, особенности их организации. Освещаются проблемы и перспективы развития.

Ключевые слова: событие, фестиваль, художественные и спортивные мероприятия, событийный туризм, событийный тур.

The features of event driven tourism in Lviv region. We consider the types of events, features of their organization. Highlights the problems and prospects.

Keywords: event, festival, arts and sports events, event driven tourism, eventful tour.

Постановка проблеми дослідження. Подієві тури, що поєднують в собі традиційний відпочинок та участь в різноманітних подіях по всьому світу, поступово завойовують все більшу популярність. На цьому фоні значний інтерес представляє подієвий (event) туризм. При правильній організації його ресурсний потенціал є необмеженим. За останні роки значна кількість подій відбувається як у Львові, так і в області. З огляду на відмічене, дослідження розвитку подієвого туризму у Львівській області є актуальним.

Метою статті є визначення стану та особливостей, перспектив та актуальних шляхів розвитку подієвого туризму у Львівській області.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Не дивлячись на те, що подієвий туризм – явище відносно молоде, теоретично-методологічним аспектам його розвитку присвячено чимало публікацій, зокрема, А. Александрової, А. Бабкіна, Г. Долженка, О. Костюк, А. Сидора, П. Тищенко та ін. Проте, особливостям розвитку цього виду туризму на Львівщині увага дослідників практично не приділяється.

Одним із перспективних напрямів за оцінками Всесвітньої туристичної організації (UNWTO) є подієвий або ж івент (event) туризм. Слово Event (подія, захід) в англійській мові має дуже багато значень, як соціально-культурне, так і технічне і навіть філософське, або ж трактується як запланована соціально-суспільна подія/захід, яка відбувається в певний час і з певною метою, і має певний резонанс для суспільства. До видів івенту (event) можна віднести [2]: фестивалі, карнавали, паради, святкування; конференції, форуми, симпозіуми, круглі столи; освітні заходи: семінари, тренінги, курси підвищення кваліфікації; спортивні змагання (наприклад, Олімпійські ігри); концерти, покази фільмів, театральні постановки; ювілеї, весілля, торжества; ділові події: виставки,

ярмарки, торгівельні шоу, презентації, відкриття підприємств, прийоми, заходи, пов'язані з просуванням торгівельної марки і т. д. У сучасному світі сформувалася ціла індустрія щодо організації подій, яка поділяється за характером події та кінцевою метою.

Українські та зарубіжні науковці (П. Тищенко, А. Бабкін, В. Мяо) визначають подієвий туризм як вид туризму, що спрямований на відвідини подій, які відбуваються в тому чи іншому регіоні, при цьому основна мета подорожі приурочена певній події, в якій турист прийматиме пасивну (спостерігача) або активну участь [1, 6]; туристичну діяльність, пов'язану з різноманітними і значними соціальними та громадськими подіями, а також рідкісними природними явищами, що приваблюють своєю унікальністю, екзотичністю, неповторністю великі маси співвітчизників і туристів із зарубіжних країн [6].

У науковій літературі всі події, що сприяють розвитку подієвого туризму згруповують і класифікують за наступними напрямками [4, с.116]: громадські, мистецькі, спортивні, культурно-історичні, економічні і політичні, релігійні

Виклад основного матеріалу. Львів та область мають значні ресурси для розвитку подієвого туризму завдяки насиченій культурній програмі, розвиненій інфраструктурі (наразі у Львові налічується понад 8000 місць лише у готелях; працюють більше, ніж 700 закладів харчування; є вільні WiFi зони у центрі міста; існує гарне сполучення з багатьма країнами світу завдяки авіарейсам (Lufthansa, Austrian Airlines, LOT, CarpatAir, low-cost-перевізник Wizzair). Львів має найбільший туристичний потенціал в Україні. Зважаючи на це доцільним і перспективним є проведення в місті культурних заходів, що приваблюють туристів. Розглянемо основні фестивалі та інші культурні події, що відбуваються у Львові та області.

На основі експертних досліджень Державної служби туризму і курортів та «Ради з питань туризму і курортів» у 2009 р. Львову присвоєно статус культурної столиці України. Однією з підстав такого досягнення є проведення в місті понад 100 фестивалів щорічно [9].

У Львові започатковано низку міських фестивалів (міських свят), різних за тематикою, що створюють імідж Львова як фестивального міста. Протягом року відбувається 9 міських свят: «Великдень у Львові» (в рамках свята з 2011 р. відбувається Фестиваль Писанок), Свято Батяра (проходить з 2008 р.), Фестиваль мистецтв «Літо на Ринку» (починає свою історію з 13 липня 2007 р.), Фольклорний фестиваль «Етновир» (проходить з 2008 р.), Свято кави «На каву до Львова» (відбувається з 2007 р. на початку осені), «Свято Шоколаду» (проходить з 2008 р. навесні), Львівський міський фестиваль пива (відбувається щорічно з 2008 р.), Свято сиру і вина (проводиться з 2010 р.), «Свято Пампуха» (відбувається на Різдво з 2008 р.). Окрім цього також у Львові проходять й інші фестивалі різноманітної тематики.

Особливу увагу варто приділити фестивалям театрального мистецтва. Фестиваль аматорського театрального мистецтва «Драбина»

відбувається щорічно з 2004 р. Учасниками фестивалю є аматорські колективи з України та закордону [23].

Міжнародний театральний фестиваль «Золотий лев» є державним плановим фестивалем України, який відбувається кожні два роки у Львові на базі театру «Воскресіння». Заснований 1989 р., коли у Львові було проведено Всеукраїнський огляд недержавних театрів-студій. Традиційно фестиваль розпочинається і завершується карнавалом, коли вулицями міста проходять всі його учасники [24].

Музичні фестивалі Львова представлені фестивалями сучасної музики («Контрасти»), органної («Діапазон»), давньої, єврейської («LvivKlezFest»), альтернативної («Руйнація»), джазовими («Флюгери Львова», «Jazz Bez»), рок-фестивалями («Stare Misto») та ін.

Якщо у Львові фестивалі відбуваються цілорічно, то в області вони представлені в основному літніми фестивалями, що найбільше приваблюють молодь, хоча є й частка туристів середнього та старшого віку.

Одним з найпопулярніших фестивалів, що з 2007 р. щорічно відбувається в с. Підкамінь, Бродівського р-ну є міжнародний ентофестиваль «Підкамінь». Цільовою аудиторією є молодь віком до 30 років, не вимоглива до комфорту. У 2008 р. фестиваль відвідало понад 10 тис. осіб [16].

Інше спрямування має міжнародний екологічний фестиваль «Верхобуж», що проходить з 2008 р. в с. Верхобуж біля витоку р. Західний Буг. Фестиваль популяризує природну пам'ятку, що довгий час була занедбана. Привабливим чинником слугує також знаходження неподалік пам'ятки архітектури – Золочівського замку [25].

Історичний фестиваль «Ту стань!» відбувається в с. Урич, Сколівського району. Метою фестивалю є відновлення та популяризація української середньовічної культури загалом та наскельного міста-фортеці Тустань – унікальної пам'ятки історії, археології, архітектури та природи, яка не має аналогів у Європі – зокрема [5].

В Сколівському районі проходить також фестиваль «Славське-Рок», родзинкою якого є мальовничі карпатські пейзажі, гірські річки. Фестиваль має музичну, спортивну, екологічну, мистецьку програми [26].

Музичний фестиваль «Захід» в 2009 р. відбувався на території давньоруського городища у Звенигороді, у 2010 р. – на території замку XVI ст. в Старому селі. Рішення провести фестиваль в замку було прийнято з метою розвитку та популяризації пам'яток архітектури. Натомість у Звенигороді у 2010 р. відбувся молодіжний музичний фестиваль «Наш Fest! Звенигород». У 2011 р. фестиваль «Захід» пройшов на базі Сонячна галявина у с. Родатичі за 30 км від Львова [33].

Фестиваль «Зашків» проводять в середині червня з 2006 р. на батьківщині полковника Євгена Коновальця. Фестиваль має на меті виховання української молоді у дусі національних традицій, духовності та патріотизму, формування свідомої громадянської позиції, створення умов

для самореалізації молоді, заохочує до налагодження дружніх відносин між молодіжними лідерами з усіх областей України. У різні роки на святі збиралось від трьох до десяти тисяч осіб [12].

Міжнародний фестиваль мистецтв «Фортмісія» відбувається на території оборонних фортів Перемишля неподалік с. Поповичі Мостиського р-ну з 2009 р. Фестиваль має музичну, літературну, драматургічну, спортивну програми, а також ленд-арт проекти. Це один з небагатьох фестивалів, про який відомо на території інших країн, а саме у Польщі. Фестиваль «Фортмісія» був визнаний Association of European Border Region «Sail of Parnenburg» кращим інноваційним євроінтеграційним проектом 2009 р. у Європі [27].

Фестиваль лемківської культури «До тебе лину, рідна земле» проходить в с. Нагірне, Самбірського району з 2004 р. Фестиваль знайомить з історією лемків, традиційними лемківськими піснями і танцями. У 2010 р. фестиваль відвідала 1 тис. осіб [35].

У с. Кульчиці Самбірського району на Львівщині відбувається фестиваль української слави «Кульчиці-фест». Концепція фестивалю включає промоцію регіону, розвиток туризму, відродження українського духу, популяризацію історичних особистостей Самбірщини (Юрія Кульчицького, Петра Конашевича-Сагайдачного) [35].

Молодіжний фестиваль туристичної пісні «Бабине літо» відбувається у с. Верещиця Яворівського району ще з 1999 р. Основною метою проведення фестивалю є підвищення престижу української туристичної пісні серед студентської молоді, сприяння зростанню авторитету та формуванню іміджу Яворівського НПП як центру туризму і відпочинку, популяризація екологічного туризму на природоохоронних територіях та примноження народних традицій серед молоді [10].

Турківське товариство «Бойківщина» у 1992 р. організувало Всесвітні Бойківські фестини, які проводяться через кожні п'ять років. Це величне дійство, супроводжується неповторними сурмами трембіт та мелодіями троїстих музик. До гірського краю приїжджають туристи і гості не лише з усіх куточків України, а й з далекого та близького зарубіжжя: США, Канади, Великобританії, Польщі, Естонії, Білорусії, Казахстану, що мають родинне коріння у бойківському краї [13].

Отже головною спільною рисою фестивалів Львівської області є те, що всі вони відбуваються влітку або на початку осені, що визначає специфіку їх проведення – це фестивалі просто неба.

Розглянувши фестивалі Львівської області можемо виділити такі їх риси:

- зростання кількості та масовий характер;
- орієнтація на молодого туриста;
- звернення до культурних традицій, народних промислів, прив'язка до етнографічної спадщини регіону;
- розвиток гастрономічних фестивалів;
- різноманітність видів діяльності, що пропонується;

- приурочення фестивалів до святкових подій;
- українське, патріотичне спрямування;
- поява спеціалізованих фестивалів (напр. феєрверків);
- стимулювання розвитку прилеглої інфраструктури.

Багато у Львові проводиться і мистецьких подій та акцій. Звання культурної столиці підтверджують численні художні та фотовиставки, спектаклі, презентації, концерти та свята. Потужними мистецькими осередками, що регулярно влаштовують різноманітні заходи такого характеру є мистецькі галереї, театри, тематичні клуби, музеї.

В останні роки у Львівській області поширюється інтерес до таких видів подій як різного роду виставки, ярмарки, конференції, семінари, форуми. За тематикою це можуть бути бізнесові, торгівельні чи освітні події.

Одним із організаторів бізнес-подій у Львові є Клуб Ділових Людей (<http://www.bc-club.org.ua>) – міжнародний бізнес-клуб, створений з метою налагодження ділових контактів, обміну досвідом та постійного підприємницького розвитку ділових людей. Протягом року в Клубі проводиться близько 120-140 бізнесових, навчальних та відпочинкових заходів, працюють рекомендаційна система, електронна бібліотека, веб-семінари, міжнародні проекти тощо [18].

Протягом 2011 р. було проведено цілий ряд майстер-класів («Креатив у бізнесі», «Набір персоналу та управління командою», «Маркетинг B2B» та ін.), тренінг-семінарів та практичних семінарів («Як навчитись позиціонувати марку, товар/послугу чи підприємство», «Оподаткування бізнесу», «Маркетинг-план компанії» та ін.), консультаційно-навчальний захід «Методики розвитку бізнесу», презентація найбільшого зібрання бізнес-літератури в Західній Україні, навчально-бізнесова зустріч «Класика та новаторство успіху» з відомим ресторатором Марком Зархіним, бізнес-ігри, тренінги та інші заходи. В рамках Форуму 360° у 2011 р. відбулось 5 бізнес-заходів на різні теми. У планах на 2012 р. проведення 10 бізнес-заходів Форуму 360° [18].

На Львівщині у м. Трускавець в жовтні традиційно проходить Міжнародний економічний форум (рік заснування – 2002 р.), що став потужною дискусійною платформою для лідерів східноєвропейських держав, політиків, економістів, фінансистів і бізнесменів [21].

Традиційною вже стала туристична конференція «Перемагай з левом», що проходить у Львові щорічно восени з 2009 р. На конференції розглядаються актуальні шляхи розвитку туристичної сфери Львова а також інших європейських міст. Зокрема, в рамках конференції у 2010 р. відбувся вступ Львова до Міжнародної Асоціації «European Cities Marketing». Конференція проходить у форматі тематичних сесій. Учасниками конференції є європейські експерти з питань туризму та маркетингу міст; представники туристичної галузі Львова та інших міст України, місцеві та регіональні політики, представники провідних компаній Львова, активні студенти, молоді науковці [32].

Спортивні змагання посідають чільне місце серед інших подій Львова та області. В регіоні проходить низка змагань, що вже стали традиційними та залучають як учасників так і глядачів. Спорт у Львові має давню історію: у місті відбулися перші в Україні футбольний (1894), хокейний (1905) та ватерпольний (1914) матчі. У той час, коли в Російській імперії та СРСР спорт лише поширювався, на теренах Австро-Угорщини, а потім Польщі ще у довоєнний період регулярно проводили міжнародні змагання та турніри.

Щороку у місті проводиться наймасштабніший фестиваль-турнір футбольних фанів у Східній Європі «Єврофан». Вперше фестиваль відбувся у 2007 р., його організатором є ГО «Карпати» [15].

Популярністю користуються змагання зі спідвею та мотокросу. У Львові спідвеєм займається спортивний клуб «СКА-Спідвей». На стадіоні СКА регулярно проводяться етапи Чемпіонатів Європи, Кубка середньоєвропейського мотоциклетного союзу, а також національні Чемпіонати України: командний, особистий, серед юніорів, серед пар та Кубок України [30]. Міжнародний кубок з мотокросу «Sokolnyky EXTREME» проводиться в с. Сокольніки Львівської області з 2007 р. [22].

Міжнародні змагання з плавання «Львів Оупен» вперше відбулись у Львові у 2011 р. [7]. Регулярно відбуваються танцювальні змагання, наприклад Міжнародні змагання зі спортивних танців «Львів-Лідер». Крім того Львів славиться міжнародними турнірами з художньої гімнастики, серед яких такі: «Зимова казка» (з 2006 р.), «Золоте левеня» (з 2006 р.), «Багіра» (з 1997 р.). Крім того Міжнародна федерація гімнастики і Федерація гімнастики України підписали угоду про проведення в Україні 32-го чемпіонату світу з художньої гімнастики в 2013 році [90]. Щорічно (з 2009 р.) у Львові проходить Міжнародний тенісний турнір 3-ої категорії ITF UKRZAKHID [19].

Проте найбільш вагомою спортивною подією України загалом та Львова зокрема є Чемпіонат Європи з футболу «Євро-2012», що відбувся цього року. Це третя за значенням подія серед всіх спортивних подій. Євро-2012 – перший реальний спільний проект України та Європи. Чемпіонат став значним кроком до інтеграції в європейські стандарти життя та підняв імідж України як туристичної країни.

Організацією подій у Львові та області займається низка організацій.

Одним із організаторів фестивалів та мистецьких виставок у Львівській області є мистецьке об'єднання «Дзига» – організація митців, громадських діячів, підприємців у формі об'єднання різноманітних культуро-творчих проектів та об'єктів. Об'єднання долучилось до організації таких фестивалів як «Підкамінь», «Флюгери Львова», «Jazz Bez», «Фортмісія», Тижня українського мистецтва [27]. В галереї «Дзига» постійно оновлюються виставки сучасного мистецтва.

Музей Ідей — галерея, заснована львівським художником Олесем Дзиндрою 1992 р. За роки існування в Музеї Ідей було розроблено, створено й реалізовано велику кількість культурно-мистецьких акцій,

найбільш відомі з них: міжнародний фестиваль незалежного кіно «КіноЛев», фестиваль традиційних художніх ремесел «Львів — столиця ремесел», територія вільних пластичних ідей «Бернарденгарден», міжнародний пленер художників, що працюють у техніці гутного скла «СклоКоко», міжнародна мистецька ініціатива «ЛеоПолтвіс» [28].

Кінофестивалі у Львові займається в основному проект «Артхаус Львів», що є спільним проектом ГО Творча майстерня «Штука» (Львів) та компанії «Артхаус Трафік». Учасники проекту займаються організацією фестивалів показів, особливих прем'єр авторського кіно у кінозалах Львова, зустрічей з відомими режисерами, майстер класів [29].

Неприбуткова громадська організація «Форум видавців» створена 1995 р. з метою об'єднання зусиль усіх зацікавлених осіб для сприяння розвитку українського книговидання, популяризації української книги і читання, підвищення культурного і освітнього рівня українських громадян. Діяльність громадської організації «Форум видавців» полягає в реалізації програм, а також організації та проведенні виставок, фестивалів, презентацій, конференцій та інших заходів, спрямованих на підтримку та розвиток освіти і культури, в т.ч. читання, літератури, книговидання, бібліотечної сфери [34].

Організатором міських свят Львова виступає компанія ДікАрт. Компанія заснована у 1998 р. і успішно працює на концертному та рекламному ринку України, вона є організатором найбільших концертних заходів Львова. Окрім міських свят компанія долучилась до організації рок-фестивалю «Stare Misto», головним організатором якого є «Перша приватна броварня» [17].

Деякі фестивалі у Львові також проходять за сприяння міських культурних структур: Львівської обласної ради, Львівської міської ради, управління культури та туризму, Львівської обласної філармонії та ін. В районі цим займаються районні та селищні ради. У більшості випадків фестивалі проходять без участі чи сприяння владних структур. В організації таких фестивалів беруть участь приватні підприємці («Славське Рок»), директори заповідників («Ту стань!»). У фінансуванні допомагають спонсори та інвестори. Також було вирішено, що у 2012 р. на гастрономічні культурні заходи кошти з міського бюджету виділяться не будуть, такі фестивалі можуть отримати лише організаційну та інформаційну підтримку.

Організацією бізнесових та освітніх подій займаються різноманітні організації (Lviv StartUp), в тому числі й громадські (Школа психологічного експерименту, Молодь демократичного альянсу), тематичні клуби (Клуб Ділових Людей). Виставковою діяльністю керують ЗАТ «Гал-ЕКСПО» та Львівська торгово-промислова палата. Спортивними подіями займаються в основному спортивні клуби, часом їм допомагає міська влада.

На сьогодні не існує загального механізму правового регулювання фестивального та подієвого туризму в Україні. Розробка пропозицій з

питань державного регулювання такої діяльності, а також організація проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних мистецьких фестивалів і конкурсів знаходиться під юрисдикцією Міністерства культури України. Практично ж фестивалі в Україні регулюються лише власними Положеннями про проведення, або ж вимогами керівних організацій (наприклад “Етновир” під егідою СІОФФ).

Подієві ресурси часто виступають складовою частиною туристичного продукту області, працівники туристичних фірм включають відвідування подій у програму турів. В рамках турів найчастіше пропонують відвідати Свято шоколаду, Фестиваль кави, Свято пампуха, події, що відбуваються під час різдвяних та пасхальних свят. Такі тури пропонує «Міст-тур», «Вир мандрів», «Галіція-тур» та інші туроператори Львова. Крім того організовуються тури на фестиваль середньовічної культури «Ту стань». Туроператор «Міст-тур» організовує автобуси на фестиваль «Фортмісія».

Різноманітні за типом події все частіше виступають як самостійний туристичний продукт. Програми кількоденних фестивалів, таких як Свято Шоколаду, Свято Пампуха, День батяра та інші, є цілком самодостатніми та різноманітними, вони часто не потребують доповнення іншими елементами туристичного продукту окрім проживання. Як окремий туристичний продукт крім того можна розглядати такі святкування як Великдень у Львові, Різдво у Львові, День Львова, під час яких відбувається низка різноманітних заходів та подій – фестивалів, концертів, ярмарок, парадів. Ці події мають значну культурну складову, в їх основі лежать давні народні традиції.

Зрештою, кількість подієвих турів по Львівській області досить мала, хоча подій є надзвичайно багато. Туроператори неохоче включають відвідання фестивалів в програми турів, воліючи займати туристів екскурсіями, з яких вони можуть більше заробити. Серед усіх типів подій фестивалі є найбільш поширеними у Львівській області та мають найбільший потенціал як засоби приваблення туристів. За останні 10 років число фестивалів зросло, є значна частина таких, що проводяться щорічно протягом 3-5 років. Кількість відвідувачів фестивалів з кожним роком також зростає (див. табл. 2.).

Таблиця 2. Відвідуваність міських свят у м. Львів (ос.) (І.Грицюк, 2012)

Назва фестивалю	Кількість осіб / Рік				
	2007	2008	2009	2010	2011
Етновир	-	16000	19000	25000	45000
Свято шоколаду	-	15000	16000	14000	16000
Свято кави	5000	10000	15000	17000	40000
Свято сиру та вина	-	-	-	10000	15000
Свято пампуха	-	700	10000	13000	15000

Найбільшою популярністю серед місцевих жителів та туристів користуються міські фестивалі, які, крім того, туроператори включають у програми своїх турів.

З-поміж інших видів туризму, що розвиваються на Львівщині, подієвий туризм виступає одним з найперспективніших, хоч і досить молодим та не достатньо вивченим. Серед різноманітних методів промоції на сучасному етапі доцільно виокремити такі види подієвих ресурсів як фестивалі, кількість яких, особливо на Львівщині, є значною і постійно зростаючою. Зрештою поряд з перспективами використання фестивалів, як засобу промоції туристичного потенціалу є і певні проблеми.

Незадовільним, на нашу думку, є стан загальної інфраструктури (дороги, водопостачання та водовідведення, теплопостачання, засміченість побутовими відходами) та недостатній рівень розвитку комунікаційної інфраструктури (рівень телефонізації та зв'язку, інформатизація та доступ до мережі Інтернет, транспортне сполучення).

Подієвий туризм позитивно впливає на розвиток туристичного потенціалу Львівської області. Події сприяють формуванню бренду Львова як міста з багатими культурними традиціями, гастрономічної та фестивальної столиці, слугують засобом промоції регіону, сприяють міжнародній співпраці, мають вплив на розвиток прилеглої інфраструктури та залучають все більше число відвідувачів, головною метою яких є відвідування культурних подій. Події сприяють самозабезпечуючому розвитку міст та сіл, привертають увагу до цікавих туристичних об'єктів. Подієві ресурси самостійно або у комплексі з іншими входять до складу туристичного продукту Львівщини. Існують тури, що передбачають відвідання того чи іншого фестивалю. Проте подібних організованих турів є надзвичайно мало. Аналіз туристичних потоків свідчить про поступове зростання кількості іноземних туристів, що приїжджають в область. Кількість туристів, що звернулись за інформацією у ТЦ в 2011 р. порівняно з 2010 р. зросла, а предметом їх звернень у 15% випадків були події. Результати проведеного нами опитування молоді свідчать про їх часткову поінформованість у подієвому туризмі, проте зацікавленість у поїздках такого роду. Найпопулярнішими серед молоді визначені музичні, розважальні, культурні та мистецькі події.

Отже, можемо зробити висновки, щодо стану та перспектив розвитку подієвого туризму у Львівській області. Можна сказати, що події є важливою складовою туристичного продукту області, вони є різноманітними за видами та користуються популярністю серед туристів, разом з тим події позитивно впливають на розвиток туризму Львівській області, вони використовуються як засіб промоції туристичного потенціалу регіону та формують бренд Львова та області. Проте власне подієвий туризм розвинутий ще не достатньо, про що свідчить незначна кількість подієвих турів. Є певні проблеми, породжені недостатнім вивченням явища подієвого туризму, відсутністю державної програми розвитку туризму, невеликим досвідом в організації подій. Зважаючи на

це, вважаємо за доцільне вивчати та розвивати подієвий туризм у Львівській області, що сприятиме її розвитку не лише як туристичного регіону але й як регіону комфортного для життя.

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 252 с.
2. Бекнура К. Франчайзинг в Казахстане. – Алмата: BookinEast, 2007.
3. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу: навчальний посібник / Смаль І.В. - Ніжин: Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.
4. Долженко Г.П. Событийный туризм в Западной Европе и возможности его развития в России / Г.П. Долженко, А.В. Шмыткова // Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Серия: Общественные науки. – 2007. – № 6. – С. 116-119.
5. Кирчів А. ...І сказав володар: «Ту стань!» // Карпати. Туризм. Відпочинок – №10 (22), жовтень 2007.
6. Тищенко П.В. Теоретичні аспекти та розвиток подієвого туризму регіону. – Науковий вісник Ужгородського університету, 2011.
7. Відбудуться міжнародні змагання “Львів Оупен” // [Електронний ресурс]. – Доступний з: http://lviv24.com/home/showSingleNews.do?vidbudutsya_mizhnarodni_zmagannya_lviv_oupen&objectId=74441
8. Водне поло сто років тому // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://waterpolo.org.ua/>
9. Львів обрано культурною столицею України // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.zaxid.net/newsua/2009/4/28/145416/>
10. На Яворівщині відбудеться фестиваль “Бабине літо” // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://galinfo.com.ua/news/95111.html>
11. Усі шляхи ведуть до Львова // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://hockey.sport.com.ua/news/45667>
12. Фестиваль «Зашків – 2011 // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://lviv-online.com/ua/events/festival/festyval-zashkiv-%E2%80%93-2011/>
13. Офіційна сторінка Турківського району. - <http://www.turka.com.ua/boyky.php>
14. Офіційний сайт Гастрономічного фестивалю “Львів на тарілці”. – <http://www.lvivontheplate.com.ua/>
15. Офіційний сайт ГО Карпати // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://gokarpaty.org/>
16. Офіційний сайт Етнофестивалю «Підкамінь» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://pidkamin.ridne.net>
17. Офіційний сайт компанії «Дік Арт» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.dikart.com.ua>
18. Офіційний сайт Клубу Ділових Людей // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.bc-club.org.ua>
19. Офіційний сайт Львівської обласної федерації тенісу України // [Електронний ресурс]. – Доступний з: http://tennis-lviv.net/articles_4.html
20. Офіційний сайт Львівської федерації гімнастики // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://ufg.org.ua/>
21. Офіційний сайт Міжнародного економічного форуму // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.lvivforum.com.ua>
22. Офіційний сайт Міжнародного кубку з мотокросу “Sokilnyku EXTREME” // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.motocross.com.ua>
23. Офіційний сайт Міжнародного театрального фестивалю “Драбина” // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://drabyna.lviv.ua/>

24. Офіційний сайт Міжнародного театрального фестивалю «Золотий Лев» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://golden-lion.com.ua>
25. Офіційний сайт Міжнародного фестивалю «Верхобуж» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://zolochiv.ridne.net>
26. Офіційний сайт Міжнародного фестивалю «Славське рок-фест» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://slavskerock.in.ua/>
27. Офіційний сайт МО «Дзига» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://dzyga.com/>
28. Офіційний сайт Музею Ідей // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.idem.org.ua/>
29. Офіційний сайт проекту «Артхаус Львів» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://arthouse.lviv.ua>
30. Офіційний сайт спортивного клубу «СКА-Снідвей» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.ska-speedway.lviv.ua>
31. Офіційний сайт туристичної агенції Надії Облещук // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://ukraina.com.ua>
32. Офіційний сайт туристичної конференції «Перемагай з левом» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://congress.lviv.ua>
33. Офіційний сайт фестивалю «Захід» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://Zaxid.org>
34. Офіційний сайт «Форуму видавців» // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.bookforum.ua/>
35. Портал про фестивалі в Україні // [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://festyvali.org.ua/>

УДК 528.94 : 528.952

Щеглов О.В.

СКЛАДАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СХЕМИ-ПУТІВНИКА ІСТОРИЧНИМИ ПАМ'ЯТКАМИ М. КИЄВА «AHEAD TO THE PAST»

Стаття присвячена опису процесу створення інтерактивного електронного путівника пам'ятками Києва «Ahead to the Past» («Вперед у минуле»). Розглянуто програмне забезпечення, котре використовувалося при створенні путівника, та наведено можливості й функції, які можна впроваджувати в подібні твори у майбутньому. Приділено увагу існуючим проектам даної тематики в середовищі Internet.

Ключові слова: історичні пам'ятки, туристична схема-путівник, електронний путівник.

Статья посвящена описанию процесса создания интерактивного электронного путеводителя достопримечательностями Киева «Ahead to the Past» («Вперёд в прошлое»). Рассмотрено программное обеспечение, которое использовалось при создании путеводителя, и приведены возможности и функции, которые можно применять в подобных произведениях в будущем. Уделено внимание существующим проектам данной тематики в среде Internet.

Ключевые слова: исторические достопримечательности, туристическая схема-путеводитель, электронный путеводитель.

The article is devoted to describing of process of making out of the interactive electronic guide scheme of the historical monuments of Kiev «Ahead to the Past». It was viewed computer software which was used during working out of the guide. Possibilities and